

IVESTICIONI CILJEVI I POLITIKA INVESTIRANJA FONDA U 2009. GODINI

I Uvodna razmatranja

Upuštanje u utvrđivanje investicionih ciljeva Fonda za navedeni period zahtjeva poznavanje zakonske regulative odnosno izmjena zakona koji tretiraju ovu oblast a taj proces je u toku (Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Zakona o IF, Zakona o privrednim društvima i dr) kao i nastojanje da se efekti svjetske ekonomske, prije svega finansijske krize što realnije procijene u budućem periodu. U kombinaciji ova dva faktora, procjena neizvjesne budućnosti i definisanje investicionih ciljeva za 2009. godinu znači da ulazimo u veoma rizične procjene. Ipak neophodno je da se upustimo bar u razmatranje smjernica za upravljanje Fondom u navedenom periodu.

II Analiza stanja na tržištu kapitala

Postoji više uzroka trenutno lošeg stanja na tržištu kapitala u RS, ali je sigurno da se situacija pogoršala i prije početka svjetske finansijske krize.

Mnogi analitičari su još u toku 2007. godine upozoravali na pojavu pada cijena na Banjalučkoj Berzi i pojavu povlačenja investitora sa banjalučke Berze. U 2008. godini epicentar aktuelnih potresa na tržištima kapitala u regionu kao i na Banjalučkoj berzi dovodi se u vezu sa krizom američkog tržišta rizičnih hipotekarnih obveznica koja je prouzrokovala globalnu kreditnu krizu i vodeću svetsku ekonomiju dovela do ivice recesije.

U takvoj situaciji investitori su počeli da se oslobađaju rizičnih hartija i zadržavši pozicije samo u sigurnim papirima na razvijenim tržištima. Za Banjalučku berzu to je značilo povlačenje stranih investitora i kontinuiran pad cijena i prometa svih trgovanih HOV.

Iako su investitorima dostupni podaci o preduzećima u Republici Srpskoj, a takođe i podaci da su preduzeća sa listinga Banjalučke Berze u prvom polugodištu 2008. godine ostvarile veći profit za oko 80% u odnosu na isti period prethodne godine. Ova pojava nije doprinijela oporavku tržišta kapitala u Republici Srpskoj i povratku povjerenja investitora, jer su finansijski rezultati preduzeća samo jedan od uslova povećanja interesa investitora. Pojava obveznica u blagoj mjeri su usporili još veći mogući pad prometa i indeksa (BIRS, FIRS, ERS10, MIRS, GIRS, RS FIN)

Da bi se desio povratak povjerenja investitora u tržište kapitala Republike Srpske, bilo bi neophodno obezbjediti potpuno poštivanje standarda korporativnog upravljanja, a takođe privatizacije preduzeća učiniti transparentnim i ubrzati rješavanje sudskih sporova.

III Investicioni ciljevi Fonda

Investicione ciljeve Fonda definisali smo prilikom transformacije PIF-a u ZIF i naveli u Prospektu Fonda:

Investicioni ciljevi Fonda su:

- postizanje likvidnosti imovine i povećanje vrijednosti imovine Fonda,
- rast kapitalne dobiti i

- ulaganje u imovinu uz poštovanje principa sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i disperzije rizika.

IV Politika investiranja Fonda

- sigurna i profitabilna ulaganja kako bi se osigurala likvidnost imovine Fonda,
- Društvo će računati na rizike koji proizilaze iz sadašnjeg stanja na tržištu kapitala u Republici Srpskoj i samim tim politiku investiranja prilagodiće kretanju na tržištu u cilju zaštite vrijednosti imovine Fonda i
- ulaganja u druge oblike imovine, u skladu sa zakonom.

Ciljana struktura portfelja Fonda se namjerava postići tako što će Društvo ulagati imovinu u hartije od vrijednosti emitenata koje posjeduju slijedeće karakteristike:

- konkurentna su na tržištu,
- interesantna su stranim ulagačima, i na taj način su konkurentna i na domaćem i na stranom tržištu,
- imaju perspektive izvoza na strana tržišta,
- imaju evidentan potencijal razvoja i rasta i
- mogu garantovati visok prihod, odnosno mogu garantovati visoke prinose u investiranju kapitala.

Društvo se obavezalo da će imovinu Fonda ulagati poštujući ograničenja ulaganja u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i važećim propisima.

Uvažavajući investicione ciljeve navedene u Prospektu Fonda i uzimajući u obzir veoma složeno i nepovoljno postojeće stanje na tržištima kapitala kao i krajnje neizvjesnu budućnost u uslovima opšte svjetske finansijske i ekonomske krize, investicione ciljeve Fonda 2009. godinu možemo definisati kao:

1. Zaštiti imovinu Fonda
2. Postizanje likvidnosti imovine Fonda
3. Stvaranje uslova za povećanje vrijednosti imovine Fonda
4. Ulaganje u imovinu uz poštovanje principa sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i disperzije rizika.

Način ostvarivanja ciljeva je već naznačen i preuzet iz Prospekta Fonda a ciljna struktura portfelja Fonda je imati HOV iz sledećih djelatnosti:

1. Pošte i telekomunikacije
2. Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i gasom
3. Proizvodnja derivata nafte
4. Finasijsko posredovanje
5. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića
6. Proizvodnja hemijskih proizvoda
7. Proizvodnja metalnih proizvoda
8. Trgovina na veliko imalo

V Završna razmatranja

Uz poštovanje disperzije rizika iz predložene strukture portfelja smatramo da HOV emitenata iz oblasti energetike jesu najperspektivnija djelatnost i resurs u RS, te izvor potencijalnog rasta NVI Fonda u budućnosti. Zato je veoma važno da privatizacija ovog sektora bude transparentna i uvažava interese i malih akcionara, a u značajnoj mjeri će uticati na ostvarivanje investicionih ciljeva. Interes potencijalnih investitora, kao posljedica porasta tražnje za energijom uopšte, čak i u uslovima ekonomske krize, može biti pokretač aktivnosti na tržištu kapitala RS čime bi se mogla usporiti negativna kretanja prisutna već duži vremenski period.

Na realizaciju investicionih ciljeva u 2009. godini mogu značajno uticati promjene prouzrokovane postojećom ekonomskom krizom kao i promjena zakonske regulative koja direktno utiče na rad društava i Fondova.